

POLITISESTI ja industria-
lisesti yhdistyneen köyhäli-
än voimaa ei mikään mahti ma-
ailmassa kukaista.

TOVERI

THE circulation of the Toveri
is greater than the combined
circulation of all other news-
papers printed in Astoria.

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA
ORGAN OF THE FINNISH WORKERS IN THE WESTERN STATES. THE ONLY FINNISH DAILY IN THE WEST

No. 233

Perjantaina, Lokak. 5 p.—Friday, Oct. 5.

1917—KYMMEKSEN VUOSIK.—VOL. X.

Unioikysymys riitakapulana lakko-

sovittelessa

Portlandissa pidetty neuvottelut tuloksettomia. Isännistö oik-
kuille laatin pitkäkän sel-
tyksen yleisölle.

Portland, Ore., 4 p. lokak. — Neuvottelut laivaväestämöisäntien ja lakkoilaiden komitean kes-
ken ovat tänään jatkuneet samalla kannalla kuin alustakin. Unioikysymys on edelleen riidan-
alaisena, sillä isäntien komitea ei suostu allekirjoittamaan min-
käänlaista sopimusta noiden kan-
ssa. Työläisten vaatimukse-
na on, että isännistö allekirjoit-
taa sopimuksen, jossa allekir-
joittaneiden edustamien laiva-
väestämöiden työläiset velvoitetaan kuulumaan unioniin 30 päi-
vän kuluessa siitä, alkaen kun
sopimus allekirjoitettiin. Jos tä-
hän suostutaan lupaavat lakko-
ilaiset palata työhön ja jättää
muiden riitakohtien ratkaisun
hallituksen sovittajakomitealle,
joka on parhaillaan matkalla lan-
nelle.

Isännistö on nyt jättänyt sa-
nomalehdistölle pitkäkän lau-
sunnon, jossa selostetaan sovit-
telukomitean toimia. Kierailen
isännät selittävät olevansa val-
miit kuulemaan työläisten vaati-
muksia ja sovitettamaan ne, kun-
han ne vaan tapahtuvat siten, et-
tä kukin laivarekennusyhtiö saa
yksityisesti sopia työläisten
kanssa ilman minkäänlaisten yh-
distysten sekaantumista. Isän-
nistöllä ei liioin ole muka-
vuuksia tehdä mitään sopimuksia
unioikysymyksessä, koska tämä
koetelmusten aikana laivarek-
kenteiden täytyy noudattaa vis-
sijä hallituksen määräyksiä, j.
n. e. Tuohon tapaan jatkuu lau-
sunto, jossa syy koetetaan asen-
taa lakkoilaiden kontolle. Muun-
ten isännistö vakuuttaa olevansa
taipuvainen alistumaan hallit-
uksen sovittajakomitean päät-
töksiin kaikissa työsuhteissa ja
palkkaa koskeissa kysymyksis-
sä, mutta unioikysymystä ei voi
lainkaan ottaa hallituksen komi-
teassa esille, koska hallitus muka-
on ilmoittanut puolueettomuuten-
sa kaikissa työn ja palkan ri-
taisuuksissa, jne.

Lakkoilaiden komitea kokoon-
tuu tänään laatimaan myös puo-
lestaan perimpohtia lausuntoja
yleisölle yrityksiään lakon so-
vittamiseksi ja siinä tullaan pal-
jastamaan kaikki isäntien veh-
keilyt ja kierailut.

ENGL. TYÖVÄENLIIT- TO HARJOITTA- MAAN OSUUS- KAUPPALIHKETTA

Blackpool, Engl., 4 p. lokak. —
Tällä kokouksessa Englannin työ-
väen ammattijärjestöjen yhteinen
edustajakokous piti päätöksensä
ehdotuksesta työväen unionien
liittämiseksi yhteen tähän saakka
perustettujen työväen osuusliik-
keiden kanssa. Samalla on sun-
nittelma täydentää osuusliik-
keitä jättämisuunnitelmaksi täv-
tään kaikkia miljoonien järjes-
tyneiden työläisten tavarahan-
kinta tarpeita. Suunnitelman te-
kijät toivovat puuhasta Englan-
nin mahtavinta liikelaitosta, joka
tulisi yhdistämään elintarpeitten
tuotanto-, teollisuus- ja jako-työ-
aloilla, sekä henkistillä työaloilla
hyödyllisessä työssä toimivan
työväestön ja nostamaan sen luon-
kan hallitsevaan asemaan.

Maalarit lakossa Gal- garyssä

Galgary, Alberta, 4 p. lokak. —
Maalarit ja paperisijat ovat
ryhtyneet lakoon vaatien 55c
palkkaa työntunnilta talvikau-
na ja kesäkauden 57½c tunnil-
ta. Kesäkauden palkka lasket-
tisiin maksettavaksi vasta tule-
van vuoden huhtikuun alusta.
Tähän saakka ovat he saaneet
50c tunnilta.

Perun lähettiläs nis- koittelee hallitus- ta vastaan

Lima, 4 p. lokak. — Perun
hallitukselle saapuneet tiedot o-
soittavat, että Perun lähettiläs
Berliinissä ei ole noudattanut
hallituksen määräystä perulaisen
parkkilaiva Lortonin upottamis-
ta koskevan diplomaattisen vaih-
don suorittamisesta. Lähettiläs
ei olekaan antanut Saksalle mää-
rityä nootaa, jossa vaadittiin
Saksan antamaan tyydyttävää
korvauksen laivasta vähintään 8
päivän kuluessa. Lähettiläelle on
annettu niskoittelun johdosta
nuhteet ja määrätty hänen toi-
mittamaan nootan nyt heti Sak-
san hallitukselle.

OXMAN POISTUU NÄYTTÄMÖLTÄ

Hallitus ottaa Mooneyn jutun
tutkikseen.

San Francisco, 4 p. lokak. —
Frank Oxman, Mooneyn-jutussa
surullisen kuuluisaksi tullut to-
distuksen hankkija, vapautui
myös viime kanteesta, jonka no-
sti Rena Mooneyn sisar, ja on
nyt matkalla väkivaltainen ja la-
kimiehineen Durkeihin, Ore.,
jossa hän asuu pitien ammatti-
naan kirjankasvatusta.

Oxmanin vastaan nostettiin
ensinnä kanne väärin todistus-
ten hankkimisesta. Tämä juttu,
joka muodostui oikeus-
ilveilyksi, päättyi hänen vapau-
tuksellaan. Häntä vastaan nos-
tettiin heti toinen kanne väärän-
valanteesta Thomas Mooneyn
jutussa, mutta tästäkin syytös-
sestä Oxman vapautettiin oikeu-
denkäytännöksi kummallisten
mukien nojalla.
Thomas Mooney on vankilassa
kuolemaan tuomittuna. Hänen
syyttämisenä, oikeuskuuluste-
lunsa ja tuomionsa olivat kou-
raantuvasti ennakkovalmiste-
lujen tuloksia siinä määrin, että
Yhdysvaltain hallituksen on täy-
tyntä ryhtyä asiaan käsi. Pre-
sidentti Wilson on määrännyt
juttuun asiakirjat ja vaiheet tut-
kittavaksi alusta loppuun. Tä-
hän toimenpiteeseen on hallituk-
sen pakottanut osittain järjes-
tyneen työväestön tahto kuin myös
kian ulkopoliittiset syyt, sillä
Mooneyn-juttu on ollut melko-
sena tekijänä Venäjän vallanku-
muksellisten kylmäkiskoisuudel-
le Yhdysvaltoja kohtaan.

Uskonnolliset seurak- at asevelvollisuus

Portlandin "Kristuksen Veljet"
pyytäneet vapautusta.

Washington, D. C., 4 p. lokak. —
Senaattori Chamberlain sai
laskettain Portlandin Christadelph-
ien seuran (Kristuksen Veljet)
sihteeriltä anomuksen, että sano-
tu seuran jäsenet vapautettaisiin
sotapalveluksesta. Senaat-
tori jätti anomuksen sotahallit-
selle ja on nyt saanut vasta-
ukseksi, että seuran jäsenet va-
pautetaan suoraan taistelutou-
mista, joka ei kuitenkaan mer-
kitse sitä etteivät seuran jä-
senet olisi edelleenkin asevelvol-
lisuuden alaisia. Seuran jäse-
net eivät voi vapautua niistä
sotapalveluksista, jotka eivät ole
suoraan taistelutoumia.
Koska sadoita uskonnollisilta
seuroilta on saapunut samanlai-
sia pyyntöjä, arvellaan hallituk-
sen piireissä, että uskonnollisuu-
den nimessä on vireillä joku so-
vastainen laajalle levinnyt han-
ke.

Saksalaisia toimittajia yhä vangitaan

Tarkastus painossa: kustantaja
ja kaksi toimittajaa pidätetty.

Newark, N. J., 4 p. lokak. —
Hallituksen asiamiehet toimitti-
vat tänään tarkastuksen New
Jersey Freie Zeitungin painossa
ja vangitsivat kustantajan Bene-
dict Priethin, ja kaksi toimitta-
jaa, William von Kaezlerin ja
Henry Wechterin. Heitä syyt-
tetaan maapatettavien kirjoitus-
ten julkaisemisesta.

PACIFISTIT KARKO- TETTIIN KAU- PUNGISTA

"Kotikaarti" toimitti julkean
hädän.

Los Angeles, Cal., 4 p. lokak. —
Niin kutsuttu "kotikaarti" ha-
jotti keskiviikko-iltaan kristitty-
jen pacifistien lopullisen kokouk-
sen South Pasadenassa, kun nä-
mä olivat kokoontuneet päättä-
mään kolme päivää kestänyttä
konventsiaan, ja karkotti lähes
sata pacifistia ulos kaupungista.
Miehet vietiin automobileissa
kaupungin rajalle, jossa heidät
komennettiin jatkamaan mat-
kaansa. Naiset laskettiin mene-
mään kokouspaikalta kotiinsa.
Karkotus ei tapahtunut ilman
väkivaltaisuutta. Kun yksi joh-
tajista, Harold Hadley Story,
Whittieristä, pani vastalauseen-
sa moista häädöstä vastaan, iski
muun sotaisa "kaartilainen" hä-
net heti maahan.

Pacifistit olivat turhaan yrittä-
neet haakkaa kokoushuonetta Los
Angelesissa ja Long Beechissä.
Joka kerta kun he kokoontuivat,
hajotettiin siihen kiiohetut ylio-
nien heidän kokouksensa. Kaksi
kokousta onnistuttin pitämään
eräissä yksityisasunnoissa South
Pasadenassa ja tarkoituksena oli
nyt pitää lopettajaiskokous, joka
kuitenkin alkoi hajotettiin.

Asevelvollisuuden vas- tustajien oikeusjuttu Montrealissa

Montreal, 4 p. lokak. — Huo-
menna t. k. 5 p. alkaa täällä
korkeammassa oikeudessa ase-
velvollisuuden vastustamisesta
syytettyjen katupuhujien juttu
oikeudenkäyntiä, jolloin samalla
oikeus tulee päättämään, onko
syytetyitä vastaan kyllin päteviä
todisteita kapinallisuudesta syyt-
teeseen asetamista varten. T. k. 1
p. toimitetussa alustavassa
kuulustelussa jätettiin asia päät-
tämättä.

Estetuomioita lakossa olevia työläisiä vastaan

Springfield, Ill., 4 p. lokak. —
Liittöhallituksen tuomari J. Otis
Humphrey on St. Louis Smelt-
ing & Refining Co:n pyynnöstä
antanut estetuomion, jossa kiel-
tää Collinsvillessä lakossa olevia
kaivostyöläisiä väkivaltaisesta
lakkoaktiviteetista ja työhön pyr-
kinnä miesten peloteltusta. Es-
tetuomio on annettu International
Union of Mine, Mill and
Smelter Workers-liiton paikalli-
sia ja yleisiä virkailijoita vastaan
ja luetaan estetuomiossa 60
eri henkilöä samalla kun kiellet-
tään kaikkia heidän kanssaan
liitossa olevia taikka heitä kan-
nattavia tekemästä samaa, josta
estetuomiossa mainittuja kiellet-
tään.

Myös kun sama tuomari an-
tanut Roxana Petroleum Co:n
pyynnöstä estetuomion, jossa
kielletään pannuseppien ja laivarek-
kenteiden järjestöjen paikallis-
osastoja Woodriverillä harjoitta-
mista väkivaltaista lakkoakti-
viteetista estetuomiota pyytäneen
korporatsioonin laivatelakan la-
hellä.
Molemmat lakot ovat olleet
käynnissä jo muutamia viikkoja.
Collinsville on Illinoisin valtios-
sa ja Woodriver Oklahomassa,
joten Woodriverin lakkoilaisia
vastaan annettu estetuomio on
sitäkin merkittävämpi.

FERNIEN VESIOHTO RI- KOTTU

Fernie, B. C., 5 p. lokak. —
Fernien vesiohto rikottiin dyna-
mitilla ja räjähdysten toimen-
panjoita ovat poliisit alkaneet
etsiä. Salaperäisellä tavalla he-
vesiohtoon rikottumisen jähästä
syttyi tuleen kaksi taloa, jotka
paloivat kun paikalle oli mahdo-
ton hankkia vettä.

Kahakoivat nais- ten kanssa pää- kaupungin van- kilassa

Valkoisentalon edustalta vangit-
nut äänioikeustaielijat
saivat vammoja.

Washington, 4 p. lokak. —
Yleinen kahakka syntyi Occowa-
nin vankilassa tänään, kun van-
tijat aikovat siirtää yhden Val-
koisentalon edustalta vangitun
äänioikeustaielijan naisen sairaal-
aan ilmoittamatta matkan pää-
määrää. Vankilassa on pidet-
tynä seitsemäntoista presidentin
assoon edustalta vangittua nais-
tenpuheen "änetöntä vartijaa".
Kaikki nämä asettuivat toverinsa
ympäri, estäen kumpunkin
kuljettamista muualla, seurauk-
sella, että vanginvartijain kanssa
syntyi kahakka. Kun vartijat ei-
vät voineet suorittaa tehtäväänsä
laskettiin valkoihoisten naisten,
kimpun miesvartijain avuksi
60 neekerinaista, jotka myös ovat
vankeja. Valkoihoiset naiset sai-
vat useat pahoja naarmuja.

Nyt ovat äänioikeustaielijat
nostaneet uusia syytöksiä vanki-
lahallintoa vastaan, selittäen, et-
tä vankilassa on kiiohettu rotti-
lahakka.

ENGLANTINAINEN RISTEI- LIJÄ TORPEDOITU

Lontoo, 5 p. lokak. — Viralli-
sesti on ilmoitettu, että englantil-
lainen risteilijä Drake on torpedoi-
tu ja upponut Irlannin poh-
jois-rannikolla. Yksi laivan up-
seereista ja 18 miestä sai sur-
mansa torpedon räjähdyksessä.
Kaikki muut pelastuivat. Laiva
ei upponut heti räjähdyksen ta-
pahduttua ja oltiin toivossa saa-
da se hinatuksi satamaan, mutta
ennenkun ehdittiin laivaa saada
perille vajosi se alas.

Drake oli 14.000 tonnin kanto-
nen, asetettu kahdella 9-tuuman,
16 -tuuman ja 15½ -tuuman
mällä tykillä; kulkunopeus oli
24 solmuvälillä tuimissa ja miehi-
stöä on ollut 900.

Porvari pelkää sosialis- tin voittavan New Yorkin kaupun- gin vaaleissa

Washington, D. C., 4 p. lo-
kak. — New Yorkista oleva
kongressimies Hulbert on täällä
edustajahuoneessa pitämässään
puheessaan ankarasti moittinut
"itsenäisen" New Yorkin majuri-
riksi pyrkivää John P. Mitchellia
sillä, että Mitchell jakaa porvari-
puolueet, Hulbert väittää, että
sosialistien voima nykyisin on
niin suuri, ettei porvareilla enään
ole aikaa keskinäisiin riitoihin.
Mitchellin "hollittomuuden" täh-
den saattaa nyt käydä niin, että
Hillquit tulee valituksi New
Yorkin pormestariksi. Hulbert
tahtoi kiinnittää hallituksen hu-
miota siihen, että sellainen vaal-
litulos New Yorkin kaupungin-
vaaleissa olisi epäedullinen ul-
komaapolitiikkaan.

ETELÄ-CALIFORNIAN MET- SÄPALOT UHKAAVAT KAUPUNKIJA

Fillmore, Cal., 4 p. lokak. —
Fillmoren, Santa Paulan, Perun
ja Ojain kaupunkien asukkaat
järjestivät tänään suojelemaan
kaupunkiaan uhkaavalta metsä-
palolta, joka etenee nopeasti
Sespe-joen laaksossa. Big Sespe
Oil Co:n suuret terikat olivat
jo tulen ympäröimä ja pelätään
niiden syttyä liekkeihin tulen
levenevän kaupunkien.

Neljä ihmistä on jo palanut
kuoliaksi. Seitsemäntoista mies-
tä, jotka tuli ahdisti Anacondan
öljy-yhtiön kämpiköille, ovat pe-
lastuneet. Heidän seurassaan ol-
leet kolme naista ja yksi lapsi
eksivätkin pakotiella ja paloi-
vat kuoliaksi.

CALIFORNIAN TYÖV. LIITON EDUSTA- JAKOKOUS

Sacramento, 3 p. lokak. —
Tällä koolla olevalle Californian
valtion Työväen Liiton (State
Federation of Labor) edustaja-
kokoukselle on saapunut Chicag-
on työväen keskusvirastolta on-
nittelusähkösanoma, jossa samal-
la ilmaistiin toivo, että Califor-
nian työväen järjestöjen onnistu-
isi murtaa San Franciscon
työntekijäin muodostaman ren-
kaan, joka on yrittänyt saada
Mooneya hirtettäväksi. Myös-
kin chicalolaiset tiedustelivat
milloin San Franciscossa yleis-
syyttäjä Fickert "takaisinkutsu-
ta" virastaan. Edustajakokous
hyväksyi päätöslauselman,
jossa suositetaan hallituksen tut-
kintoa pommijutun suhteen.
Fickertin erottamista koskeva
päättöslauselma on myöskin kon-
ventionilla käsiteltävänä, mutta
ei ole vielä ehditty ottaa esille.

Edustajakokouksen avajaspu-
heessaan liiton presidentti Mur-
phy arvosteli ankarasti kuvern-
ööri Stephenia taantumukselli-
sen lakiesitysten ajamisesta. Myös-
kin hän selitti, ettei pakollista
työriitojen sovittelua voida työ-
väen taholta hyväksyä minkään-
laisen tilanteen vallitessa. Tässä
asiassa Murphy puheessaan ta-
vallaan "vastasi" Sacramenton
kaupungin komissioneri O. W.
Carmichaelin puheessaan teke-
mään väitteeseen, että hallituk-
sen puolueeton ratkaisu ja pakol-
linen sovittelu olisi ainoa ja oi-
ka tapa selvittää työriitoja.

Anovat ulkomaalaisten sotapalvelukseen pakottamista

Butte, Mont., 4 p. lokak. —
Silver Bow County Medical
Association (lääkärien liitto) on
sähköitse lähettänyt Washing-
toniin, D. C. tiedon päätöslau-
selmastaan, jossa kehoitetaan
Montanan edustajia kongressissa
ajamaan läpi lain, joka velvoitai-
si kaikki Yhdysvalloissa vähin-
tään vuoden taikka enemmän ai-
kaa asuneet ulkomaalaiset ali-
stumaan asevelvollisuus-pakkola-
in alaisiksi samalla tavalla kuin
maan kansalaisetkin.

Argentiinassa rautatie- liikenne kokonaan seisoksissa

Buenos Aires, 4 p. lokak. —
Rautateliakossa ei ole tapahtunut
mitään huomattavampia muutok-
sia. Liikenne on kokonaan sei-
sausissa. Radioilla ei ole saatu
ainoatakaan jumaa liikkeelle hu-
olimatta sotilasviraston yrityk-
sistä. Lakko koskee nykyään kaik-
kia Argentiinan rautateitä.

Itävalta halukas aseit- ten riisuntaan?

Amsterdam, 4 p. lokak. — Itä-
valta-Unkarin ulkomaaministeri
kreivi Czernin on Budapestissa
pitämässään puheessaan selittä-
nyt, että nykyisen sodan kautta
on syntynyt uusi tilanne, joka on
otettava huomioon kaikkialla
maailmassa. Keskivaltajien Czer-
nin vakuutti olevan valmiina ut-
distuksiin. Hän vakuutti, että
keskivallat ovat valmiit yleiseen
kansojen aseitten riisuntaan, sekä
tekemään rauhan ilman alueval-
loituksia, mutta hän väitti, että
keskivaltajien täytyy pysyä aseis-
sa ja käydä sotaa siihen saakka,
että maailma saadaan vakutetuksi,
ettei Itävalta-Unkari ole kuo-
leva ja toisten saalistajien jaeta-
va vaan elävä ja taistelutun-
toinen valtakunta.

Sotatarviketehtaita pa- lanut Englannissa

Lontoo, 4 p. lokak. — Viral-
listen tiedonantojen mukaan on
Englannin pohjoisissa kaupun-
geissa sijaitseissa aseitehtaita
tapahtunut tulipaloja, jotka ovat
tuottaneet huomattavan määrän
vahinkoa tehtaille, mutta ihmis-
henkiä ei ole ilmoitettu mene-
tety. Monia työläisiä on haa-
voittunut.

Suurten järvien laiva- miesten palkan- ylennys

Chicago. — Suurten järvien
rahtilaivat kulkevat edelleen
säännöllisesti lakon välttyttyä
Lake Carriers' Associationin (lai-
vojen omistajien liitto) ja laiva-
miesten union välisissä neuvot-
teluissa sovinnon tulua aivan
viime hetkellä kun lakon oli mää-
rä alkaa. Sovinnossa määrätään
varsinaisille merimiehille kuuk-
auspalkka nostettavaksi \$95-
00:n, kun se on ollut ennen
\$72.00. N. s. kansimiehille nos-
tettiin palkka \$60.00:n kuukau-
delta kun se on ollut \$45.00. —
Milwaukee Leader.

HIILENKAIVAJIEN PALKANYLENNYS

Kentucky-Tennesseen hiilikai-
voslakko päättynt.

Knoxville, Tenn., 4 p. lokak. —
Hiilenkaivajat ovat hyväksyneet
hallituksen välityksellä joh-
dolla toimitetuissa neuvotteluissa
saadun sovinnon ehdot ja lakossa
olleet 18.000 hiilenkaivajaa pa-
laavat työhön. Osa riitakysy-
mystä jätetään sovinto-oikeu-
den ratkaistavaksi ja kaivostyö-
läiset pidättävät oikeuden mennä
lakoon, ellei sovinto-oikeus an-
na tyydyttävää päätöstä.

Palkanylennyksestä sovittu
Washingtonissa, D. C.

Washington, lokak. 4 p. —
Hiilenkaivajien ja kaivostenom-
istajien välillä hallituksen joh-
dolla toimitetuissa neuvotteluissa
täällä on saatu aikaan lopul-
linen sopimus hiilenkaivajille
annettavasta palkanylennyksestä.
Keskenäisenä neuvotteluissa
on vielä siitä kuinka pitkäksi
ajaksi ylennys sopimus on kes-
tävä. Kaivosmiehet vaativat
ylennys sopimuksen kestäväksi
kahden vuoden ajan kun kaiva-
tusten omistajat vaativat, että so-
pimus olisi raukeava 60 päivää
sodan päättymisen jähästä.

Palkanylennystä annetaan 10c
tonnille, urakkapalkalla hiiltä ir-
toittaville ja \$1.50 ylennystä
päiväpalkkaan päiväpalkalla työ-
kenteleville.

Ruokavaroja tuhoutu- nut tulipalossa Tuk- holmassa

Tukholma 4 p. lokak. — Täl-
lä paloi suuria varastohuoneita,
joissa oli säilytettävänä lähes
200.000 tonnia ruokavaroja. Va-
hijon lasketaan nousevan yli
miljoonan kruunua ja siten
tuntuva paha asia pidetään kun
maassa vallitsee puute niistä ra-
peista, joita tulipalossa niin suuri
määrä tuhoutui.

KONGRESSIMIEHET TUTVITTAVIKSI

Käyttytynneet "epäilyttävästi"
sodan aikana.

Washington, 4 p. lokak. —
Kongressin alahuone nimitti tä-
nään viisi-henkisen komitean to-
imittamaan tutkimuksia syytösten
johdosta, jotka kongressimies
Heflin, Alabamasta, nosti eräiden
kongressimiesten epäiltäväs-
tä käytöksestä sodan aikana.
Kongressissa on tehty viitta-
uksia, että Saksan lähettiläs
Bernstorff oli käyttänyt suuria
rahasummia vaikuttaakseen erä-
isiin kongressimiehiin.

KAISI RAKENNUSTA PA- LOI GRAYS HARBORISSA

Aberdeen, 4 p. lokak. — Tiis-
taita vasten yöllä syttyi West-
portissa tuli H. A. Callisonin
omistamassa tyhjässä hotellirak-
ennuksessa, joka paloi poroksi.
Tuli levisi läheiseen S. H. Coxin
rakennukseen, jossa sijaitsi po-
stikonttori, G. W. Elliotin kauppa
ja Albert Frankin sekatarva-
kauppa, ja hävitti tämänkin ra-
kennuksen. McGuiren pallohuo-
ne myös paloi. Vahinko arvioi-
daan \$5.000.00. Tulipaloa epäil-
län murhapoltoksi.

Saksalaiset hävit- tävät laivoja Tyy- nellä merellä

Tyyneellä merellä "kadonneet"
laivat saksalaisen kaapparin
upottamia?

Washington, D. C., 5 p. lo-
kak. — Laivastoministeristölle
on saapunut tieto Tutuilasta Sa-
moa saarelta, että sinne on sa-
apunut avonaissessa veneessä ame-
rikalaisen kunari R. C. Sladen
kapteeni tuoden varman tiedon,
että saksalainen kaappari oli ol-
lut toiminnassa eteläisellä Tyy-
nellä merellä. Kaappari oli ete-
läisellä Atlannilla laivoja hävit-
täneen purjeilla varustetun
kaapparin mallinen, ehken sama
laiva ja upotettuaan kolme ame-
rikalaista kunaria ajautui se
matalikolle Mopelan saaren lä-
hellä. Tämä tapahtui elokuun
2 p. Laivalla olleet upotetuilla
laivoilla otetut vangit siirrettiin
saarelle samalla kun saksala-
iset jättivät laivansa Zeeadlerin.
Kolme viikkoa sen jähästä
lähti Zeeadlerin kapteeni kol-
men alemman upseerinsa ja kah-
den miehen kanssa kuularuiskul-
la varustetulla gasoliini-venellä
merelle mukanaan muonavaroja
kahdeksi kuukaudeksi. Sysy-
kuun 5 p. kaappasivat saksalai-
set ranskalaisen kunari Lutecen
ja sillä lähtivät saarella olleista
saksalaisista loput matkaan va-
rustaan laivan mahdollisimman
hyvin Zeeadlerista otetuilla a-
seilla. Mopela-saarella oli sil-
loin saksalaisten tuomia vankeja
27 valkoista merimiestä ja 17
aasialaista. Saarella uhkaa sinne
jähästä ruokavarojen puute ja
oli amerikalainen kapteeni lähe-
nny avonaissessa veneessä tuo-
maan tiedon hädässä olevista
maimaille.

Kesän aikana Tyynele merel-
le Australian ja Amerikan vä-
lille on jähänt "kadoksiksi" kym-

(Jatkokaikojen jähäntä)

Ruotsalaiset kiihdyksis- sä liittolaisille

Ruotsalaisten laivojen pidättämi-
nen Amerikan, Englannin ja
Ranskan satamiin sekä Ruotsia
vastaan asetettu vientikielto
saattanut maan pulaan.

Tukholma, 4 p. lokak. — Sen
johdosta, että Amerikassa, Eng-
lannissa ja Ranskassa on pidät-
etty sikkalaisissa satamissa ole-
vat ruotsalaiset laivat, joille las-
tattuja tavaroita ei enään sallita
Ruotsiin kuljetettavan on Ruot-
sissa uhkaamassa ankara puute
elintarpeista ja muista aineista.
Uhkaavan pulan tähden on myös-
kin vallalla mielentekoa ja vi-
hainen viha liittolaismaita vas-
taan. Ruotsalaisten sanomalehi-
ten lausunnoista tyypillinen on
Journal Demokratin selitys, et-
tä sen jähästä kun liittoutumien
taholta on kaiken aikaa anka-
rasti toimittu valtiokansleri Beth-
mann-Holwegin mielialausta:
häitä ei tunne lakia, olisi liittou-
tuneitten pitänyt tietää, ettei edes
laivojen puutteestaakaan sovi ka-
pata puolueettomien maitten lai-
voja. "Tämän laatuisten toisten
oikeuksien polkemiset ovat vai-
ka ehken kurjimpia keinoja niin
sitten varmistaa toteamaan, ettei
sotaan osallisten välillä ole mit-
tään eroa," selittää lehti.

Skandinaavian maihin saa viedä ainoastaan kirjallisuutta.

Lontoo, 4 p. lokak. — Kunin-
kaalisella ulistuksella on kiellet-
ty Norjaan, Ruotsiin, Tanskaan
ja Hollantiin viemistä Englan-
nin satamista mitään muuta ta-
varaa kuin kirjapainotuotteita.

Washington, 4 p. lokak. —
Englannin hallituksen vientikiel-
to tavaroille Hollantiin ja Skan-
dinavian maihin sulkee Saksan
kokoanaan muusta maailmasta es-
tään saksalaiset saamasta mitään
suota kuin kirjallisuutta, jossa
annetaan mitä maailmassa heidän
militaristisesta hallinto-järjestel-
määnsä ajatellaan.